

Keskiviikko 19. toukokuuta 2010

Euroopan unionin liittymistä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen koskevat institutionaaliset näkökohdat

P7_TA(2010)0184

Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2010 Euroopan unionin liittymistä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen koskevat institutionaaliset näkökohdat (2009/2241(INI))

(2011/C 161 E/12)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdan, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 216 artiklan 2 kohdan, 218 artiklan 6, 8 ja 10 kohdan sekä pöytäkirjan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdasta, joka koskee liittymistä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen,
- ottaa huomioon puheenjohtajakokouksen 14. tammikuuta 2010 tekemän päätöksen ⁽¹⁾ antaa lupa soveltaa työjärjestyksen 50 artiklaa (valiokuntien yhteistyömenettely),
- ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,
- ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietinnön sekä kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan ja ulkoasiainvaliokunnan lausunnot (A7-0144/2010),
- A. toteaa, että Euroopan unionin tuomioistuin on vakiintuneessa oikeuskäytännössään asiassa Internationale Handelsgesellschaft 17. joulukuuta 1970 antamastaan tuomiosta ⁽²⁾ ja asiassa Nold 14. toukokuuta 1974 antamastaan tuomiosta ⁽³⁾ alkaen vahvistanut perusoikeuksien kuuluvan erottamattomasti yleisiin oikeusperiaatteisiin, joiden noudattamista se valvoo,
- B. toteaa, että Euroopan unionin tuomioistuin perustaa työnsä jäsenvaltioiden yhteiselle valtiosääntöperinteelle ja ihmisoikeuksien suojasta annetuille kansainvälisille sopimuksille, joihin jäsenvaltiot ovat liittyneet, muun muassa yleissopimukselle ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi (jäljempänä "Euroopan ihmisoikeussopimus"),
- C. toteaa, että tämä oikeuskäytäntö sisällytettiin olennaisilta osiltaan primaarioikeuteen Maastrichtissa vuonna 1993 tehdyllä sopimuksella Euroopan unionista,
- D. panee merkille, että Euroopan unionin tuomioistuin kiinnittää erityistä huomiota Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön kehitykseen, mistä todistaa se, että yhä useammassa tuomioissa viitataan Euroopan ihmisoikeussopimuksen määräyksiin,
- E. toteaa, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin lähtee olettamuksesta, että unionin jäsenvaltion toiminta on Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaista, kun jäsenvaltio vain panee täytäntöön unionin oikeutta,
- F. panee merkille, että Euroopan unionin tuomioistuin totesi 28. maaliskuuta 1996 antamassaan lausunnossa, ettei Euroopan yhteisö voi liittyä Euroopan ihmisoikeussopimukseen ellei perustamissopimusta ensin muuteta, sillä yhteisöllä ei ollut asian vaatimaa nimenomaista tai implisiittistä toimivaltaa,

⁽¹⁾ Puheenjohtajakokouksen pöytäkirja, PE 432.390/CPG, kohta 9.1.

⁽²⁾ Kok. 1970, s. 1125.

⁽³⁾ Kok. 1974, s. 491.

Keskiviikko 19. toukokuuta 2010

- G. huomauttaa, että sopimukseen liittyessä on noudatettava Lissabonin sopimuksessa ja sen pöytäkirjoissa asetettuja rajoituksia ja erityisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohtaa ja Lissabonin sopimuksen pöytäkirjaa N:o 8; huomauttaa, että määräyksissä ei vain mahdollisteta unionin liittymistä sopimukseen vaan myös veloitetaan unionin toimielimet huolehtimaan liittymisestä, ja katsoo, että sopimuksessa unionin liittymisestä Euroopan ihmisoikeussopimukseen on otettava huomioon tarve säilyttää unionin ja sen oikeuden erityispiirteet,
- H. toteaa, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen muuttamisesta tehdyn 14. pöytäkirjan ansiosta unionilla on nyt sopimukseen kuuluvien valtioiden puolesta mahdollisuus liittyä siihen ja että liittymisen ehdot ja yksityiskohtaiset järjestelyt on sovittava liittymisen yhteydessä unionin ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen osapuolina olevien valtioiden kesken,
- I. huomauttaa, että tässä yhteydessä olisi sovittava myös hallinnollisista ja teknisistä kysymyksistä, kuten unionin osallistumisesta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen toimintakuluihin; katsoo, että olisikin harkittava Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen itsenäisen talousarvion käyttöönottoa maksuosuuksien määrittelyn helpottamiseksi,
- J. toteaa, että liittyessään Euroopan ihmisoikeussopimukseen unioni pääsee osaksi siinä perustettua perusoikeuksien suojelujärjestelmää ja saa käyttöönsä Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön tarjoamaa suojaa täydentävän perusoikeuksien kansainvälisen suojeluelimen,
- K. ottaa huomioon, että Euroopan ihmisoikeussopimusta on kehitetty paitsi lisäpöytäkirjojen myös muiden yleissopimusten, peruskirjojen ja sopimusten avulla ja näin on luotu jatkuvasti kehittyvä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelun järjestelmä,
1. korostaa seuraavia tärkeimpiä seikkoja, jotka puoltavat unionin liittymistä Euroopan ihmisoikeussopimukseen:
- liittyminen vie Euroopan yhdentymisprosessia eteenpäin ja on Euroopan unionia lujittava edistysaskel,
  - yhtäältä Euroopan unionin perusoikeuskirjan sisällyttäminen primaarioikeuteen täydentää ja lujittaa unionin perusoikeuksien suojelujärjestelmää ja toisaalta unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen viestittää selkeästi unionin ja Euroopan neuvostoon ja sen yleiseurooppalaiseen ihmisoikeusjärjestelmään kuuluvien maiden yhtenäisyydestä; ihmisoikeussopimukseen liittyminen myös lisää unionin uskottavuutta kolmansissa maissa, joita se kahdenvälisessä kanssakäymisessään säännöllisesti kehottaa noudattamaan sopimusta,
  - Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittyminen turvaa kansalaisille unionin toiminnan suhteen samanlaisen suojan kuin heillä jo on jäsenvaltioiden toiminnan suhteen; tämä on merkittävää etenkin siksi, että jäsenvaltiot ovat siirtäneet unionille tärkeää toimivaltaa,
  - EU:n oikeusjärjestelmän ja Euroopan ihmisoikeussopimuksella luodun järjestelmän lainsäädännön ja oikeuskäytäntöjen yhdenmukaistaminen ihmisoikeuksien alalla auttaa kehittämään yhdenmukaisesti molempia ihmisoikeusasioita käsitteleviä eurooppalaisia tuomioistuimia, etenkin koska vuoropuhelua ja yhteistyötä tarvitaan entistä enemmän, ja luo siten kokonaisen järjestelmän, jossa kaksi tuomioistuinta toimii samanaikaisesti,
  - liittyminen tasapainottaa tietystä määrin sitä, että Euroopan unionin tuomioistuimella on jokseenkin vähän toimivaltaa ulko- ja turvallisuuspolitiikan, poliisiasioiden ja turvallisuuspolitiikan alalla, sillä se tuo mukanaan ulkopuolisen tuomioistuimen harjoittaman EU:n kaikkeen toimintaan kohdistuvan tarpeellisen valvonnan,

Keskiviikko 19. toukokuuta 2010

- ihmisoikeussopimukseen liittyminen ei millään tavalla kyseenalaista unionin oikeuden itsenäisyyden periaatetta, sillä Euroopan unionin tuomioistuin on edelleen ainoa ylin oikeusaste unionin oikeuteen ja sen säädösten pätevytyteen liittyvissä kysymyksissä, koska Euroopan ihmisoikeustuomioistuinta ei voida pitää elimenä, joka valvoo ulkopuolelta käsin sitä, että unioni noudattaa ihmisoikeussopimukseen liittymisestä johtuvia velvoitteitaan; näiden kahden eurooppalaisen tuomioistuimen suhde ei ole hierarkkinen vaan pikemminkin kahden erityistuomioistuimen suhde; Euroopan unionin tuomioistuimella on siis samanlainen asema kuin on nykyään jäsenvaltioiden ylimmillä tuomioistuimilla suhteessa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen;
- 2. palauttaa mieleen, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan ja pöytäkirjan N:o 8 mukaan liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen ei laajenna unionin toimivaltaa eikä etenäkään anna unionille yleistä toimivaltaa ihmisoikeusasioissa ja että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 2 kohdan ja 6 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden perustuslaillisten perinteiden ja kulttuuri-identiteetin kunnioittaminen säilyy ennallaan;
- 3. toteaa, että Lissabonin sopimuksen pöytäkirjassa N:o 8 olevan 2 artiklan mukaan sopimuksessa unionin liittymisestä Euroopan ihmisoikeussopimukseen on varmistettava, että liittyminen ei vaikuta jäsenvaltioiden asemaan ihmisoikeussopimuksen ja siihen liitettyjen pöytäkirjojen osalta eikä jäsenvaltioiden toteuttamiin ihmisoikeussopimuksesta poikkeaviin toimenpiteisiin tai niiden sopimukseen tekemisiin varauksiin, ja että nämä seikat eivät saisi vaikuttaa unionin asemaan suhteessa ihmisoikeussopimukseen;
- 4. toteaa, että Euroopan ihmisoikeussopimuksella perustettua järjestelmää on täydennetty useammalla lisäpöytäkirjalla, jotka koskevat sellaisten oikeuksien suojelua, joista Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ei määrätä, ja suosittelee, että komissiolle annetaan valtuudet neuvotella myös kaikkiin sellaisiin pöytäkirjoihin liittymisestä, jotka koskevat perusoikeuskirjaa vastaavia oikeuksia, riippumatta siitä, ovatko unionin jäsenvaltiot ratifioineet ne;
- 5. korostaa, että koska EU:n liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen tarkoittaa muun kuin valtion tulevista valtioista varten luodun oikeudellisen välineen sopimuspuoleksi, EU:n liittyminen ihmisoikeussopimukseen olisi toteutettava niin, ettei muuteta sopimuksen ominaispiirteitä ja että sen tuomioistuinjärjestelmään tehdään mahdollisimman vähän muutoksia; pitää sekä unionin että kolmansien maiden oikeussubjektien edun nimissä tärkeänä suosia sellaisia liittymisehtoja, jotka lisäävät vähiten Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen työtaakkaa;
- 6. korostaa, että poliittisen sitoutumisen ohella on erittäin tärkeää löytää asianmukaiset vastaukset ja ratkaisut tärkeimpiin teknisiin kysymyksiin, jotta EU:n liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen koituksi kansalaisten hyödyksi; huomauttaa, että ratkaisemattomat ja epäselvät yksityiskohdat voivat luoda hämmennystä ja vaarantaa koko liittymisen tarkoituksen; korostaa kuitenkin, että teknisten esteiden ei saa antaa viivyttää prosessia;
- 7. painottaa, että Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittyminen ei tee unionista Euroopan neuvoston jäsentä, mutta koska unionin on osallistuttava tiettyssä määrin Euroopan ihmisoikeussopimuksen toimieliemiin, jotta unioni saadaan kiinteäksi osaksi kyseisellä yleissopimuksella perustettua järjestelmää, sillä on myös oltava tiettyjä oikeuksia:
  - oikeus esittää sopimuspuolena lista, jossa on kolme ehdokasta tuomariksi, jonka Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous valitsee ja joka osallistuu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen työskentelyyn tasavertaisena muiden tuomareiden kanssa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 27 artiklan 2 kohdan mukaisesti; Euroopan parlamentti osallistuu ehdokaslistan laatimiseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 255 artiklassa määrättyä, Euroopan unionin tuomioistuimen tuomariehdokkaita koskevaa menettelyä vastaavan menettelyn mukaisesti,
  - oikeus osallistua EU:n äänivaltaa käyttävän Euroopan komission edustamana ministerikomitean kokouksiin, kun komitea toimii Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanon valvontaelimenä tai päättää siitä, onko ihmisoikeustuomioistuimelta syytä pyytää lausunto, sekä oikeus olla edustettuna ihmisoikeusasioiden johtokomiteassa (ministerikomitean elin),

Keskiviikko 19. toukokuuta 2010

- Euroopan parlamentin oikeus nimetä/lähetää tietty määrä edustajia Euroopan neuvoston parlamentaariseen yleiskokoukseen, jossa valitaan tuomareita Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen;
8. katsoo, että jäsenvaltion olisi Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittyessään sitouduttava suhteissaan muihin jäsenvaltioihin ja vastavuoroisissa suhteissaan unioniin siihen, ettei se tee Euroopan ihmisoikeussopimuksen 33 artiklan nojalla Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle valtiovalitusta, kun valituksen kohteena oleva toimi tai laiminlyönti kuuluu unionin oikeuden soveltamisalaan, koska se olisi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 344 artiklan vastaista;
9. katsoo, että merkittävin hyöty, jonka EU:n liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen toisi mukanaan, koskisi yksittäisten henkilöiden mahdollisuutta hakea muutosta EU:n toimielinten tai jäsenvaltioiden antamiin unionin oikeuden täytäntöönpanotoimiin ja näin ollen kaikki luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön valitukset unionin toimielimen tai elimen toimen tai laiminlyönnin johdosta on tehtävä yksinomaan unionia vastaan ja vastaavasti; kaikki valitukset, joiden tarkoituksena on saada jäsenvaltio toteuttamaan unionin oikeuden täytäntöönpanotoimi, on tehtävä yksinomaan kyseistä jäsenvaltiota vastaan, minkä ei pidä estää sitä, että jos vastuun jakautuminen ei ole täysin selvää, valitus voidaan tehdä samanaikaisesti unionia ja jäsenvaltiota vastaan;
10. katsoo, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 35 artiklassa määrätyn kaikkien kansallisten oikeusuojakeinojen käyttämistä koskevan ehdon täyttyminen edellyttää, että valituksen tekijä on käyttänyt kaikki oikeusuojakeinot asianomaisessa maassa ja pyytänyt Luxemburgin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua; toteaa, että ehto katsotaan täytetyksi, kun kansallinen tuomioistuin päättää valituksesta huolimatta, ettei asiasta ole aiheellista pyytää ennakkoratkaisua;
11. panee merkille, että EU:n liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen saattaa merkitä sitä, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimella ja Euroopan unionin tuomioistuimella on kummallakin toimivalta tietyissä asioissa, ja huomauttaa, että asian vireillepanoa samanaikaisesti molemmissa tuomioistuimissa ei sallita;
12. pitää asianmukaisen oikeudenkäytön kannalta mielekkäänä, Euroopan ihmisoikeussopimuksen 36 artiklan 2 kohdan soveltamista rajoittamatta, että kaikissa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa käsiteltävissä asioissa, joissa on osoitettu valitus jäsenvaltiolle ja joissa saatetaan käsitellä unionin oikeuteen liittyvää kysymystä, unioni voi osallistua asian käsittelyyn kanssavastajaana, ja että jokainen jäsenvaltio voi kaikissa unionille osoitettujen samankaltaisten valitusten tapauksessa osallistua asian käsittelyyn kanssavastajaana; katsoo, että tämä mahdollisuus on määriteltävä liittymistä koskevan sopimuksen määräyksissä selkeästi, mutta kuitenkin riittävän laaja-alaisesti;
13. katsoo, että kanssavastajaana toimimisen mahdollistamisen ei estä muita Euroopan ihmisoikeussopimuksen tarjoamia välillisiä mahdollisuuksia (36 artiklan 1 kohta), kuten EU:n oikeutta puuttua asiaan kolmantena osapuolena tapauksissa, joissa valituksen tekijänä on EU:n kansalainen;
14. katsoo, että koska Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on tunnustanut Euroopan ihmisoikeussopimuksen ekstraterritoriaalisen sovellettavuuden, unionin on pyrittävä kunnioittamaan tätä velvoitetta täysimääräisesti ulkosuhteissaan ja ulkoisessa toiminnassaan;
15. katsoo, ettei olisi järkevää määritellä muodollisesti Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen suhteita ottamalla ihmisoikeustuomioistuimessa käyttöön ennakkoratkaisumenettely tai perustamalla elin tai "paneeli", joka ratkaisisi tilanteet, joissa jompikumpi tuomioistuimista päätyisi toisen tuomioistuimen tulkinnasta eriyvään Euroopan ihmisoikeussopimuksen tulkintaan; palauttaa tässä yhteydessä mieliin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen julistuksen 2 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdasta, jossa pannaan merkille Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen välinen säännöllinen vuoropuhelu, jota voidaan vahvistaa, kun unioni liittyy mainittuun yleissopimukseen;
16. on varsin tietoinen siitä, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin saattaa havaita rikkomuksen asiassa, josta Euroopan unionin tuomioistuin on jo tehnyt päätöksen, ja korostaa, ettei tämä kyseenalaista millään tavalla Euroopan unionin tuomioistuimen uskottavuutta EU:n oikeudenkäyttäjärjestelmän ylimpänä tuomioistuimena;

Keskiviikko 19. toukokuuta 2010

17. korostaa, että Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittymisen jälkeen ihmisoikeussopimus muodostaa ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelun vähimmäisnormin Euroopassa ja on sitova erityisesti tapauksissa, joissa EU:n takaama suojelu on heikompi kuin ihmisoikeussopimuksen takaama; painottaa, että ihmisoikeussopimus vahvistaa soveltamisalaansa kuuluvien Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien suojelua ja että perusoikeuskirjassa tunnustetaan myös muita oikeuksia ja periaatteita, joita ei ole vahvistettu ihmisoikeussopimuksessa vaan sen lisäpöytäkirjoissa ja siihen liittyvissä sopimuksissa;

18. palauttaa mieliin, että Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen kirjattu ihmisoikeuksien kunnioittaminen on Euroopan unionin perusarvo ja yhteinen perusta unionin suhteille kolmansiin maihin; katsoo sen vuoksi, että Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittyminen lisää kansalaisten luottamusta Euroopan unioniin ja unionin uskottavuutta kolmansien maiden kanssa käytävässä ihmisoikeusvuoropuhelussa; korostaa, että myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan yhdenmukainen ja täysimääräinen noudattaminen itse unionissa on tärkeää, jos halutaan varmistaa unionin uskottavuus tässä vuoropuhelussa;

19. toteaa, että Euroopan ihmisoikeussopimus on Euroopan unionin perusoikeuskirjan tulkinnassa tärkeä väline, sillä niitä perusoikeuskirjassa turvattuja oikeuksia, jotka on tunnustettu myös Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, on tulkittava ihmisoikeussopimuksen mukaisesti ja Euroopan unionin tuomioistuin voi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti käyttää ihmisoikeussopimusta lähteenä yhteisön oikeuden yleisiä periaatteita määritellään; toteaa lisäksi, että ihmisoikeussopimuksen 53 artiklan mukaan sopimusta ei voida tulkita niin, että se rajoittaa tai heikentää unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja oikeuksia, vaan perusoikeuskirja säilyttää kaiken oikeudellisen vaikutuksensa;

20. korostaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön merkitystä luotaessa kansalaisvapauksia sekä oikeus- ja sisäasioita koskevan Euroopan unionin nykyisen ja tulevan toiminnan oikeudellisia puitteita ja pääperiaatteita, erityisesti kun otetaan huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden alan yhdentymisen ja yhdenmukaistamisen uudet muodot Lissabonin sopimuksen voimaantulon sekä Tukholman ohjelman hyväksymisen myötä;

21. korostaa, että sopimukseen liittyminen merkitsee ennen kaikkea panostusta entistä yhtenäisempään EU:n ihmisoikeusjärjestelmään; katsoo, että liittyminen lujittaa EU:n uskottavuutta ihmisoikeuksien suojelun alalla sen omien kansalaisten silmissä ja takaa, että perusoikeuksia noudatetaan aina täysimääräisesti ja tehokkaasti, kun on kyse EU:n oikeudesta;

22. korostaa, että sopimukseen liittymisen jälkeen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen toimivaltaa antaa tuomioita asioissa, jotka kuuluvat Euroopan ihmisoikeussopimuksen soveltamisalaan, ei voida enää kyseenalaistaa vedoten EU:n lainsäädännön sisäiseen rakenteeseen; painottaa lisäksi, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen toimivallan ei pidä rajoittua Euroopan kansalaisiin tai Euroopan unionin maantieteelliseen alueeseen (esimerkiksi valtuuskuntien tai edustustojen tapauksessa);

23. toteaa, että EU:n liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen antaa lisäväliseen ihmisoikeuksien turvaamiseen eli mahdollisuuden valittaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen EU:n oikeutta täytäntöönpanevan EU:n toimielimen tai jäsenvaltion toimesta tai laiminlyönnistä, joka kuuluu myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen soveltamisalaan; korostaa kuitenkin, että liittyminen ei muuta nykyistä Euroopan unionin tuomioistuimen eikä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeudenkäyttöjärjestelmää ja että vaatimus kaikkien kansallisten oikeussuojakeinojen käyttämisestä ensin pysyy edelleen valituksen käsiteltäväksi ottamisen ehtona; kehottaa käsittelemään kanteet ja valitukset kohtuullisessa ajassa; kannustaa komissiota antamaan Euroopan unionin tuomioistuinta ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuinta kuultuaan ohjeita siitä, mitä unionissa pidetään asianmukaisina kansallisina oikeussuojakeinoina, sekä ennakkoratkaisumenettelystä unionin oikeudessa; korostaa tässä yhteydessä tarvetta varmistaa, että jäsenvaltioiden tuomioistuimet saattavat Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi asiat, joissa on kyse perusoikeuksia koskevasta kiistanalaisesta kysymyksestä;

24. korostaa, että sopimukseen liittyminen edellyttää myös kansallisten tuomioistuinten, Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen välisen yhteistyön tehostamista perusoikeuksien turvaamisessa; huomauttaa, että kahden eurooppalaisen tuomioistuimen yhteistyö edistää yhtenäisen oikeuskäytäntöjärjestelmän kehittämistä ihmisoikeuksien alalle;

Keskiviikko 19. toukokuuta 2010

25. pitää myönteisenä, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 1 artiklassa taataan suojele paitsi unionin alueella oleville EU:n kansalaisille ja muille henkilöille, myös unionin alueen ulkopuolella jokaiselle unionin lainkäyttövaltaan kuuluvalla henkilöllä;
26. on tietoinen siitä, että Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittyminen ei yksinään ratkaise niitä erittäin vakavia ongelmia, joiden kanssa ihmisoikeussopimuksella perustettu järjestelmä painii: yksilövalitusten määrän räjähdysmäisestä kasvusta johtuva valtaisa työtaakka ja toisaalta ihmisoikeustuomioistuimen rakenteen ja toiminnan uudistaminen ongelmista selviämiseksi; panee merkille, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin tunnustaa toimivansa monimutkaisessa oikeudellisessa ja poliittisessa ympäristössä, ja toteaa, että vaikka 14. pöytäkirjan voimaantulo 1. kesäkuuta 2010 vähentää keskeneräisten menettelyjen määrää, se ei voi häivyttää niitä kaikkia; korostaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen uudistukseen liittyen Interlakenin julistuksen merkitystä ja erityisesti sen 4 kohtaa, jossa kehoitetaan aiheellisesti soveltamaan yhdenmukaisesti ja tiukasti kriteerejä, jotka koskevat asioiden ottamista Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen käsiteltäväksi ja ihmisoikeustuomioistuimen tuomiovaltaa;
27. katsoo, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen riippumattomuus henkilöstö- ja budjettiasioissa on hyvin tärkeää säilyttää;
28. kiinnittää huomiota siihen, että koska unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen on perussopimusten kannalta merkittävä asia, Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa asetetaan sille tiukkoja ehtoja: neuvoston on Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan tehtävä yksimielinen päätös sopimuksen tekemisestä, ja sopimus ei tule voimaan ennen kuin jäsenvaltiot ovat hyväksyneet sen omassa perustuslaissaan säädetyssä järjestyksessä;
29. kehottaa EU:n jäsenvaltioiden kansallisia parlamenteja ilmaisemaan selvästi vakaan aikomuksensa ja tahtonsa edistää liittymisprosessia kansallisten tuomioistuintensa ja oikeusministeriöidensä tuella;
30. panee merkille, että unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen merkitsee, että EU tunnustaa koko ihmisoikeuksien suojelujärjestelmän siinä muodossa kuin se on luotu ja kodifioitu monissa Euroopan neuvoston asiakirjoissa ja elimissä; katsoo, että tältä osin unionin liittyminen ihmisoikeussopimukseen on ensiaskele, jota on täydennettävä unionin liittymisellä muun muassa Torinossa 18. lokakuuta 1961 allekirjoitettuun ja Strasbourgissa 3. toukokuuta 1996 uudistettuun Euroopan sosiaaliseen peruskirjaan, sillä tämä olisi johdonmukaista Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettujen oikeuksien ja unionin sosiaalilainsäädännön kanssa;
31. kehottaa unionia liittymään muun muassa Euroopan neuvoston kidutuksen vastaiseen komiteaan (CPT), Euroopan rasismien ja suvaitsemattomuuden vastaiseen komissioon (ECRI) ja oikeudenkäytön tehostamista tarkastelemaan komissioon (CEPEJ); pitää lisäksi tärkeänä, että unioni osallistuu ihmisoikeusvaltuutetun, Euroopan sosiaalisten oikeuksien komitean, Euroopan sosiaalisen peruskirjan hallitusten välisen komitean ja Euroopan siirtolaisasiain komitean toimintaan, ja pyytää saada tiedot näiden elinten päätelmistä ja päätöksistä;
32. katsoo, että Euroopan ja EU:n kansalaisten edun sekä demokratian ja ihmisoikeuksien nimissä sekä ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja turvaamisen varmistamiseksi Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston asiantuntijaelinten yhteistyötä olisi tehostettava, jotta ne toimisivat entistä johdonmukaisemmin ja toisiaan paremmin täydentäen yleiseurooppalaisten ihmisoikeuskysymysten hyväksi;
33. ehdottaa, että Euroopan neuvosto ja EU laatisivat selonteon kaikista liittymisen seurauksista ja vaikutuksista, jotta voitaisiin lisätä tietoisuutta liittymisen kansalaisille tuomasta lisähyödystä; katsoo, että komission ja jäsenvaltioiden olisi annettava EU:n kansalaisille tietoa, jotta kansalaiset ovat täysin perillä siitä, mitä tämä lisäväline merkitsee ja miten sitä käytetään asianmukaisesti;
34. korostaa, että olisi tärkeää perustaa epävirallinen elin, joka mahdollistaisi Euroopan parlamentin ja Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen välisen tietojenvaihdon koordinoinnin;

Keskiviikko 19. toukokuuta 2010

35. korostaa, että koska liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen koskee EU:n toimielinten ohella myös unionin kansalaisia, Euroopan parlamenttia on kuultava, sen on voitava osallistua koko neuvotteluprosessiin ja sille on tiedotettava välittömästi ja täysimääräisesti kaikissa neuvottelun vaiheissa kuten Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 10 kohdassa säädetään;

36. pitää ilahduttavana nykyisen puheenjohtajavaltion Espanjan sitoumusta käsitellä Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittymistä kiireellisenä asiana sekä Euroopan neuvoston myönteistä ja yhteistyöhaluista asennetta asiassa; kehottaa seuraavia puheenjohtajavaltioita Belgiaa ja Unkaria tekemään kaikkensa, jotta sopimukseen liittyminen voidaan toteuttaa pikaisesti ja mahdollisimman yksinkertaisesti ja helposti siten, että unionin kansalaiset hyötyvät siitä mahdollisimman pian;

37. ottaa huomioon Lissabonin sopimuksella Euroopan parlamentille annetun tärkeän roolin Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittymistä koskevan sopimuksen tekemisessä ja vaatii, että sille tiedotetaan asianmukaisesti ihmisoikeussopimukseen liittymistä koskevien neuvotteluvaltuuksien määrittelemisestä ja että se otetaan tiiviisti mukaan alustaviin keskusteluihin sekä varsinaisiin neuvotteluihin sopimuksen sisällöstä kuten Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklassa säädetään;

38. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön tarkistuskonferenssi Kampalassa, Ugandassa

P7_TA(2010)0185

Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. toukokuuta 2010 Kampalassa, Ugandassa pidettävästä kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön tarkistuskonferenssista

(2011/C 161 E/13)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon sopimusvaltioiden kokouksen kahdeksannessa istunnossaan 26. marraskuuta 2009 tekemän päätöksen ⁽¹⁾ kutsua koolle kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön tarkistuskonferenssi Kampalassa, Ugandassa 31. toukokuuta – 11. kesäkuuta 2010,
- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmat ja raportit tarkistuskonferenssista ja erityisesti päätöslauselman ICC-ASP/7/Res.2 kansainvälisen rikostuomioistuimen tuomarien, syyttäjän ja apulaissyöttäjien nimeämistä ja valintaa koskevasta menettelystä,
- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa kansainvälisestä rikostuomioistuimesta ja erityisesti 19. marraskuuta 1998 ⁽²⁾, 18. tammikuuta 2001 ⁽³⁾ ja 28. helmikuuta 2002 ⁽⁴⁾ antamansa päätöslauselmat, 4. heinäkuuta 2002 antamansa päätöslauselman luonnoksesta Yhdysvaltain asevoimien henkilöstön suojelua koskevaksi laiksi (ASPA) ⁽⁵⁾ sekä 26. syyskuuta 2002 ⁽⁶⁾ ja 22. toukokuuta 2008 ⁽⁷⁾ antamansa päätöslauselmat,
- ottaa huomioon kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön ja sen voimaantulon 1. heinäkuuta 2002,
- ottaa huomioon neuvoston puheenjohtajavaltion Euroopan unionin puolesta 1. heinäkuuta 2002 antaman julkilausuman kansainvälisestä rikostuomioistuimesta,

⁽¹⁾ Päätöslauselma ICC-ASP/8/Res.6.

⁽²⁾ EYVL C 379, 7.12.1998, s. 265.

⁽³⁾ EYVL C 262, 18.9.2001, s. 262.

⁽⁴⁾ Hyväksytyt tekstit, P5_TA(2002)0082.

⁽⁵⁾ Hyväksytyt tekstit, P5_TA(2002)0367.

⁽⁶⁾ Hyväksytyt tekstit, P5_TA(2002)0449.

⁽⁷⁾ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2008)0238.